

Sozomenos om Julian Apostatas forsøg på efterligning af kristen social omsorg

Sozomenos (ca. 400-450) var kristen historieskriver, der skrev flere værker om kirkens historie. I nedenstående uddrag beskriver Sozomenos den romerske kejser Julian Apostatas forsøg på at reformere den traditionelle græsk-romerske religion, således at denne atter kunne vinde tilslutning på bekostning af kristendommen. Julian Apostata (dvs. 'den frafaldne') var romersk kejser 361 til 363. Julians forgængere havde været kristne kejsere, der havde favoriseret kristendommen. Julian forsøgte imidlertid at genoplive den traditionelle græsk-romerske religion og atter gøre denne ikke-kristne religion til statsreligion. For at nå dette mål igangsatte Julian en række tiltag.

10

Til sin store sorg måtte kejseren [Julian], som allerede længe havde været ivrig for, at den græske religion skulle blive den herskende i hele hans rige, se, at den blev fordunklet af kristendommen. Thi vel var templerne blevet åbnet, og han havde indtryk af, at ofringerne og de gamle græske fester i byerne på hans befaling fik større udbredelse. Men med smerte måtte han forudse, at alt dette hurtigt ville blive forandret, når det blev berøvet hans støtte. Ikke mindst bedrøvede det ham at høre, at også mange [hedenske] præsters hustruer, børn og tyende blev kristne. Men da han antog, at kristendommen havde sin styrke i sine tilhængeres liv og vandel, så besluttede han overalt at indføre den kristne gudstjenestes indretninger og orden i de hedenske templer og ligeledes at sørge for, at også de fik prædikestole og bispesæder, lærere og forelæsere, der kunne give undervisning i de hedenske lærdomme og leveregler, bønner, der var fastsat for bestemte timer og dage, studereværelser for mænd og kvinder, der forstod sig på filosofi, herberger for fremmede og fattige, og alt, hvad der ellers tjener til at lindre nøden for de trængende, at han således kunne kaste glans over hedenskabet. Efter de kristnes eksempel ville han for frivillige og ufrivillige forseelser fastsætte en passende bod, efter at de pågældende først havde angret. Men ikke mindst skal han have beundret den indretning, i følge hvilken alle kristne plejede at give fremmede husly og sørge for dem, som om de var bekendte og gode venner, hvor de så end drog hen, og til hvem de end kom, når de havde anbefalings-skrivelser med fra biskopperne, idet de jo heri havde et bestemt kendetegn. Ved disse midler søgte han at vænne hedningerne til de kristnes levevis.

30

Sozomenos *Historia ecclesiastica* 5.16. Overs. H. Haar o.a.: *Kirkehistoriske Læsestykker*. I: *Oldtid og Middelalder*. 2. udg. Kbh. (1921) s. 39f.